

PŘIDUŠENÝ ČESKÝ BYZNYS

ČESKÉ FIRMY BUDOU BRZY PODLÉHAT DALŠÍM EVROPSKÝM REGULACÍM A MNOHÉ JSOU UŽ TEĎ NA POKRAJI SIL. K POŽADAVKŮM NA UDRŽITELNOST ZÁHY PŘIBUDE I KYBERBEZPEČNOST. „JDE O PŘÍKLAD ROSTOUCÍ REGULACE, KTERÁ TVRDĚ DOPADNE HLAVNĚ NA STŘEDNÍ A MENŠÍ SPOLEČNOSTI,“ ŘÍKÁ ŠIMON TOMAN Z ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE CHRENEK, TOMAN, KOTRBA, KTERÁ SE MIMO JINÉ SPECIALIZUJE NA PORADENSTVÍ V OBLASTI PŘÍPRAVY A IMPLEMENTACE LEGISLATIVY.

Firmy musejí být zelené, sociálně odpovědné, bezpečné. Odpovídá to současnému trendu, který na to klade důraz, ale zároveň jim to často přikazují nově přijaté evropské směrnice a nařízení i tuzemské zákony. „A těch regulací je už příliš,“ upozorňuje Šimon Toman z advokátní kanceláře Chrenek, Toman, Kotrba.

Mezi svými klienty sleduje zoufalství z každé další povinnosti, která na ně má nově dopadnout. Za nesplnění pravidel hrozí většinou vysoké sankce, přitom hlavně pro střední a menší firmy je mimořádně obtížné si s tak rozsáhlými regulacemi poradit. Musejí tak zaměstnávat nové odborníky, případně si najímat právníky. A náklady jdou do milionů korun.

NÁKLADY LETÍ DRASTICKY VZHŮRU

„Měl bych mít radost, protože pomáhat firmám nastavovat nová interní pravidla a procesy tak, aby splňovaly požadavky dalších a dalších regulací, je skvělý byznys,“ říká Šimon Toman. „Ale nemám. Máme z první ruky zkušenosti, jak přidušené je dneska podnikatelské prostředí v Česku i v Evropě. Konec konců řada z nás také podniká a vidíme, jak

neudržitelný je současný přístup k zákonům a regulacím. Náklady pro firmy letí drasticky nahoru,“ dodává jedním dechem.

Česká legislativa přebírá evropské směrnice, které mají často velmi bohubilé cíle. Nikdo už ale nehodnotí, kolik to bude podnikatele stát a jestli jsou vůbec schopni pravidla splnit. „Zákony a normy zjevně připravují lidé, kteří nikdy nepodnikali. Rozepíšou své představy o tom, co je nutné a nezbytné, na desítky stran vyhlášek a neřeší, jestli firmy mají peníze a lidi na to, aby byly schopné cíle splnit,“ popisuje Šimon Toman.

Příkladem je chystaný nový zákon o kybernetické bezpečnosti, který přenáší do českého práva evropskou směrnici NIS2. Rozšiřuje rozsah toho, co budou muset firmy nově plnit, a také zvyšuje počet soukromých i státních organizací, na které tyto povinnosti dopadnou.

Česku se tak počet regulovaných subjektů znásobí ze zhruba čtyř stovek na víc než šest tisíc. A regulace z velkých společností „proteče“ i na malé firmy.

„Na řadu z nich dopadnou nové povinnosti jen proto, že jsou dodavateli větších, regulovaných subjektů,“ podotýká Šimon Toman, který se kybernetické bezpečnosti

věnuje už od roku 2018 a mezi klienty z různých odvětví českého byznysu vnímá obavy z dalších povinností, nákladů i administrativní zátěže.

„Jen požadavky ‚politiky analýzy rizik a politiky bezpečnosti‘ zabírají v připravovaných vyhláškách 342 řádků na devíti stranách,“ ilustruje rozsah regulace.

Dopady nového zákona pocítí hlavně menší a střední podniky, které tak rozsáhlou a komplexní regulací dosud vůbec neřešily. Implementace povinností, nákup technologií a vypracování a uchování vyžadované dokumentace je přitom mohou vyjít až na vyšší stovky tisíc i jednotky milionů korun.

Aby požadavky splnily, musejí si buď postavit nové týmy, nebo si poradenství „koupit“ externě. Experti na kyberbezpečnost přitom na trhu dlouhodobě chybějí a regulátor ve svých požadavcích zoufalý nedostatek odborníků nijak nezohledňuje.

NEDOSTATEČNĚ ZHODNOCENÉ DOPADY REGULACE

Nový zákon o kybernetické bezpečnosti mimo jiné ukládá firmám a organizacím povinnost vyhodnocovat rizika svých významných dodavatelů. Státu zároveň dává pravomoc prostřednictvím Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost (NÚKIB) současné dodavatelské řetězce v zájmu kyberbezpečnosti regulovat.

„Navržený mechanismus posuzování rizikovitosti dodavatelů by umožnil zakazovat společnostem dodavatele z takzvaných nedemokratických států. Racionálně je to v pořádku, ale co se stane, když se zákaz dotkne dodavatele, který v Evropě nemá náhradu? Může to způsobit obrovské problémy v dodavatelských řetězcích a pro podniky to bude znamenat další velmi vysoké náklady, které se logicky odrazí i na ceně jejich služeb,“ upozorňuje Šimon Toman s odkazem například na technologie z Číny.

I vládní pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace vyčetla NÚKIB, že dostatečně neřeší, jak tvrdě chystaný zákon na podnikatele udeří.

„Nezpochybujeme, že je kybernetická bezpečnost velmi důležitá, stejně jako udržitelnost a ochrana životního prostředí.

Na druhou stranu je třeba vnímat realitu současného podnikatelského prostředí a pravidla nastavit tak, aby je vůbec firmy mohly splnit a aby regulace odpovídala velikosti problému,“ říká expert advokátní kanceláře Chrenek, Toman, Kotrba.

Regulace by podle něj měla obsahovat jen takový minimální rozsah povinností, aby splnila svůj účel bez negativních důsledků. Vše ostatní by si měl stát lidově řečeno „odpustit“.

„Evropské směrnice by měly být pro Česko vodítkem a je na nás, jak k implementaci přistoupíme. Jdeme bohužel komplikovanou cestou a zavádíme stovky nových povinností místo toho, abychom zvolili minimalistický přístup. Vláda slibuje podnikatelům snížení administrativy, pro dosažení takového cíle však musí umět zkrotit apetit úřednického aparátu navrhnout nová pravidla a nařídít mu, aby přišel s co nejjednodušším řešením,“ myslí si Toman.

Advokátní kancelář Chrenek, Toman, Kotrba je připravena své klienty na novou regulaci přichystat, společně se svými partnery nabízí službu Cybersecurity compliance, umí analyzovat dopady legislativy, provést kompletní audit kybernetické bezpečnosti, poradit se zavedením opatření.

„Jde ale o komplexní problém, který vyžaduje porozumění problematice nejen z právního, ale i technického a organizačního hlediska. Společnosti budou potřebovat externí poradenství, ale měly by si dát pozor a volit osvědčené a zavedené firmy,“ dodává Šimon Toman.

ZÁKON O KYBERNETICKÉ BEZPEČNOSTI

Řada českých firem bude brzy muset splnit požadavky na kybernetickou bezpečnost vyplývající z unijní směrnice NIS2. Patříte mezi ně? Regulace se týká velkých podniků, středních společností s 51–250 zaměstnanci a ročním obratem minimálně deset milionů eur i malých firem, jež se podílejí na činnostech důležitých pro stát. Podívejte se na seznam regulovaných oborů:

ENERGETIKA

DOPRAVA

BANKOVNICTVÍ

INFRASTRUKTURA FINANČNÍCH TRHŮ

ZDRAVOTNICTVÍ

PITNÁ VODA

ODPADNÍ VODA

DIGITÁLNÍ INFRASTRUKTURA

POSKYTOVATELÉ ŘÍZENÝCH ICT SLUŽEB

VEŘEJNÁ SPRÁVA

VESMÍR

POŠTOVNÍ SLUŽBY

ODPADNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

CHEMICKÝ PRŮMYSL

POTRAVINÁŘSTVÍ

VÝROBA

POSKYTOVATELÉ DIGI SLUŽEB

VÝZKUM